

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.
R-9/2008

Vår ref
08/6270 J IMH/SBP

Dato
02.12.2008

RETNINGSLINJER FOR MATERIALE TIL REGJERINGENS FØRSTE KONFERANSE OM STATSBUJSJETTET FOR 2010

1. INNLEDNING

Regjeringen vil på budsjettkonferansen 8.-10. mars 2009 fastsette rammer for forslag til statsbudsjett for 2010. Dette rundskrivet gir retningslinjene for det materialet departementene skal forberede før budsjettbehandlingen i Regjeringen. Der det er foretatt annet enn språklige forandringer, er dette markert med strek i marginen.

Finansdepartementet tar sikte på at det skal utarbeides:

- et i størst mulig grad administrativt omforent konsekvensjustert budsjett
- oversikt over departementenes forslag til nye og større satsinger på politisk høyt prioriterte områder
- oversikt over mulige budsjetttiltak for å tilpasse statsbudsjettets utgiftsside og skape rom for eventuelle nye satsinger
- foreløpig oversikt over flerårige budsjettkonsekvenser for perioden 2011-2013.

Fristen for innsending av konsekvensjustert budsjett til Finansdepartementet er satt til mandag 12. januar 2009, slik at det før budsjettkonferansen er tid til kontakt på administrativt nivå mellom departementene og Finansavdelingen om konsekvensjusteringen. Forslag om nye og større satsingstiltak må fremmes innen mandag 26. januar 2009.

Materialet sendes til Finansdepartementet i papirversjon, samt på en fil som også inneholder forslaget til konsekvensjustert budsjett og satsingsforslag, jf. nærmere omtale i vedlegget om tekniske direktiver. Utgangspunktet for alt materiale er saldert budsjett 2009.

Finansdepartementet v/Finansavdelingen vil være behjelpelig med å skaffe utskrift av det salderte budsjettet. Kontaktperson er Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07).

2. KONSEKVENSTJUSTERT BUDSJETT

2.1 Generelt

Det er viktig at forslaget til konsekvensjustert budsjett gir en mest mulig korrekt vurdering av det enkelte departements framtidige utgifter og inntekter.

Konsekvensjusteringen har som formål å gi et grunnlag for fastlegging av det enkelte departements budsjetttrammer. Konsekvensjusteringen legger i seg selv ikke føringer på de konkrete bevilgninger som foreslås på enkeltposter. Viktige unntak fra dette er regelstyrte ordninger og bevilgningene i postgruppen 90-99, der det konsekvensjusterte beløpet skal være et best mulig anslag på den forventede bevilgningen.

Forslag om økning som bygger på politiske prinsippvedtak eller på framlagte langtidsplaner for enkelte sektorer, skal ikke innarbeides ved konsekvensjusteringen. Slike forslag må eventuelt fremmes som satsingsforslag (jf. avsnitt 3), og realitetsvurderes i den sammenheng.

Konsekvenser av tilsagnsfullmakter, bestillingsfullmakter eller andre særskilte romertallsvedtak i Stortinget forutsettes vanligvis dekket innenfor uforandret budsjetttramme for påfølgende år. Det må gis særskilt begrunnelse dersom et departement foreslår at bestillinger eller andre forpliktelser må føre til økt bevilgning.

Finansdepartementet vil be departementene være oppmerksom på hensynet til realistisk budsjettering allerede fra første fase i arbeidet med statsbudsjettet for 2010.

2.2 Driftspostene (01-29)

Ved konsekvensjusteringen av driftspostene skal en som hovedregel videreføre samme nominelle beløp som i saldert budsjettet 2009. Dette gjelder ikke tidsbegrensede aktiviteter som helt eller delvis skal utfases i 2010. Da må beløpene i de påfølgende år reduseres tilsvarende.

2.3 Bygge-, anleggs- og utstyrsposter (30-49)

For enkeltstående bygg med tilhørende utstyr, oppføres forslag til bevilgning for prosjektering og byggearbeid som er i gang eller skal settes i gang i 2009, etter planlagt framdrift. Det føres ikke opp forslag til bevilgning til igangsetting av nye bygg i 2010, jf. nærmere omtale under avsnitt 4.

For videreføringsbevilgningene under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg gjøres anslag over samlet behov for bevilgninger til videreføring av allerede igangsatte byggeprosjekter i tråd med planlagt framdrift. Det skal legges ved spesifisert oversikt over kostnadsramme og styringsramme (prisnivå medio 2009), benyttet bevilgning til og med 2009, foreslått bevilgning i budsjettåret, gjenstående bevilgningsbehov, samt tidspunkt for oppstart og ferdigstilling for hvert enkelt byggeprosjekt som inngår i bevilgningsanslagene.

For store nyinnkjøp utenom nybygg, og for post 45 (Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold), skal samme nominelle beløp som i saldert budsjett 2009 føres opp dersom det ikke foreligger store engangstiltak.

Større anleggsvirksomhet skal normalt føres opp med samme nominelle beløp som i saldert budsjett 2009.

2.4 Overføringspostene (50-89)

Under regelstyrte ordninger skal det prognoseteknisk beste beløpsanslag føres opp i det konsekvensjusterte budsjettet, gitt at de lover, tilskuddsregler, tilskuddssatser og forskrifter mv. som er lagt til grunn i budsjettet for 2009, holdes uendret i 2010-2013. Det skal blant annet tas hensyn til demografiske faktorer og prognoser for utviklingen i antall stønadsenheter hvor ytelsen følger pliktmessig, f.eks. av antall mottakere, pensjonister, elever/studenter som mottar lån/stipend mv.

Rammebudsjettering krever at det legges stor vekt på arbeidet med å framskrive utgiftene forutsatt uendret regelverk. De viktigste beregningsmessige forutsetningene må spesifiseres. Også for utgifter som ikke er pliktmessige, kan det foreligge et behov for å forbedre prognoseteknikkene. Det oppfordres derfor til å videreutvikle prognosemodellene for de store overføringsordningene. Det er viktig at de benyttede prognosemodellene beskrives kort, samtidig som det oppgis referanser til mer fullstendig dokumentasjon.

For folketrygden skal anslagene fra Beregningsgruppen for folketrygden legges til grunn i konsekvensjustert budsjett. Disse anslagene baseres på innspill fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Utgiftene til næringsavtaler og rammetilskudd til kommunene føres opp med uendret nivå, dersom det ikke er fattet vedtak som tilsier en annen utvikling. I tilfeller der konsekvensjusteringen av postene 60-69 viser vesentlige endringer, må virkningen for eventuelle kommunale egenandeler beregnes, jf. avsnitt 5.1.

Overføringsbevilgninger som må anses som engangstiltak i 2009, videreføres ikke.

2.5 Utlån, statsgjeld mv. (90-99)

Postgruppen 90-99 skal konsekvensjusteres etter en vurdering av hva som er et realistisk bevilgningsbehov i de kommende år.

2.6 Inntekter

Departementenes inntektsposter skal også konsekvensjusteres. Der hvor det er direkte sammenheng mellom bestemte inntekter og utgifter, må inntektsanslaget økes i tråd med økningen på utgiftssiden.

2.7 Statsbankene

Til Regjeringens første budsjettkonferanse om 2010-budsjettet ber en om følgende innspill om statsbankene:

- Konsekvensjustert budsjett; Oppdaterte anslag på de kapitler og poster som refererer seg til statsbankenes ut- og innlånsvirksomhet for årene 2010 - 2013. Bevilgningsforslagene skal baseres på saldert budsjett 2009.
- Nye satsingsforslag; Eventuelle forslag til endrede innvilgningsrammer.

Det pågår et arbeid for å samordne budsjetterings- og regnskapsføringsprinsipper i Statens lånekasse for utdanning, Husbanken og boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse. Eventuelle endringer som følge av dette arbeidet vil kun være av teknisk karakter og Finansdepartementet vil i et eget brev til de berørte departementene redegjøre for hvordan dette vil påvirke innspillene til konsekvensjusteringen for 2010 budsjettet.

I tillegg til ovennevnte bes det om følgende informasjon for årene 2010-2013 om de enkelte statsbankene:

Husbanken

- Gjennomsnittlig utestående lån
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forventet tap på utlån.

Innovasjon Norge

Lavrisikolåneordningen og risikolåneordningene

- Gjennomsnittlig innlån fra staten
- Fordelingen mellom korte og lange innlån
- Anslag for innvilgninger av landsdekkende og distriktsrettede risikolån i 2010-2013
- Gjennomsnittlig utestående lån til landbruksformål og fordelingen mellom fast og flytende rente for disse lånene.

Statens lånekasse for utdanning

- Gjennomsnittlig utestående lån (rentebærende og ikke-rentebærende lånemasse)
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renteinntekter

Det vil bli sendt ut eget brev med nye renteforutsetninger for årene 2010-2013.

2.8 Flerårige budsjettkonsekvenser

I statsbudsjettet for 2010 skal flerårige budsjettkonsekvenser for perioden fra 2011 til 2013 framstilles. Budsjettkonsekvensene skal synliggjøres gjennom helhetlige budsjettframskrivninger av budsjettets utgifter og inntekter. Dette innebærer at budsjettframskrivingene skal vurderes for alle poster i budsjettet. På den bakgrunn bes det om at departementene utarbeider budsjettframskrivninger for perioden fra 2011 til 2013.

Erfaringer viser at det rent teknisk er mest hensiktsmessig å benytte saldert budsjett som grunnlag for konsekvensjusteringen. Finansdepartementet ber derfor om at det i framskrivingene for perioden 2011-2013 tas utgangspunkt i saldert budsjett for 2009.

Finansdepartementet vil be departementene være spesielt oppmerksomme på følgende forhold ved utarbeidelse av budsjettframskrivingene for budsjettårene 2011-2013:

- Utgifter til regelstyrte ordninger framskrives med de utgiftskonsekvenser som følger av regelverket. For de store utgiftspostene (praktisk avgrenset til 500 mill. kroner) må forutsetningene i prognosene beskrives kort, jf. pkt. 2.4.
- Forslag om økning som bygger på politiske prinsippvedtak eller på framlagte langtidsplaner for enkelte sektorer, skal ikke innarbeides i budsjettframskrivingene som rapporteres inn i forbindelse med konsekvensjusteringen. Slike forslag må eventuelt fremmes som satsingsforslag med redegjørelse for flerårige budsjettkonsekvenser, jf. nærmere omtale i avsnitt 3.
- Utgifter til store, enkeltstående investeringer framskrives i takt med forutsatt framdriftsplan. På områder der flere enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme, videreføres rammen på uendret nivå eller i tråd med tidligere vedtak. I

denne sammenheng anses alle byggeprosjekter under Statsbygg, utenom bygg som inngår i den såkalte kurantbygg-ordningen, som enkeltstående investeringer.

- Ved framskrivningen korrigeres det for engangsutgifter eller engangsinntekter i budsjettforslaget for de kommende årene.
- Ekstraordinære utbytter fra statlige selskaper konsekvensjusteres i tråd med nivået for normal utbyttepolitikk.
- Avgiftsinntekter og gebyrinntekter framskrives basert på gjeldende satser.
- For øvrig videreføres utgifter og inntekter med uendret nivå.

Dette innebærer at innrapporteringen til flerårige budsjettkonsekvenser gjennomføres på samme måte som i forberedelsen til Gul bok 2009.

3. NYE STØRRE SATSINGSFORSLAG

Det bes om at det blir sendt inn omtale av nye større satsingsforslag som departementet mener bør fremmes i 2010-budsjettet. Som nevnt foran er fristen for slike forslag satt til 26. januar 2009. Det bes om at satsingsforslagene prioriteres.

Omtalen av satsingsforlagene skal for hvert satsingsforslag inneholde:

- a) det konkrete forslaget om aktivitet og bevilgning i 2010 med en oppstilling som viser forslag til bevilgning på alle relevante kapitler og poster i tusen 2010-kroner
- b) tiltakets formål og varighet
- c) behovet for tiltaket og hvilke resultater tiltaket forventes å gi
- d) forventede økonomiske og administrative konsekvenser, i tråd med Utredningsinstruksens bestemmelser, herunder tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet og nyttevirkninger så langt som mulig målt i kroner
- e) en beskrivelse av hvordan resultatoppfølgingen skal foregå
- f) gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, herunder kontakt med berørte parter (for eksempel KS)
- g) beregning av eventuell kommunal medfinansiering, jf. pkt. 5.1.
- h) samlet bevilgningsbehov for hvert av årene fra 2011 til 2013. Det er ikke nødvendig med en detaljert opplisting på alle kapitler og poster for perioden 2011-2013.

Det skal utarbeides en tabell med samlet oversikt over alle satsingsforslagene. Krav til innhold i tabellen er nærmere spesifisert i vedlegg 1, mens det er utarbeidet et eksempel på hvordan en slik tabell kan settes opp i vedlegg 2.

Finansdepartementet vil i gjennomgangen av det enkelte satsingsforslag kritisk vurdere hvorvidt de relevante delene av kravene a)-h) er dekket. Finansdepartementet vil ved vurderingen av hvilke satsingsforslag som skal anbefales ført til profilbehandling, særlig legge vekt på:

- i hvilken grad tiltaket bidrar til å gi budsjettet en profil som er i tråd med Regjeringens prioriteringer
- tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet.

Ved beregning av samfunnsøkonomisk lønnsomhet legges det til grunn at kostnads- og nyttesiden av et tiltak tallfestes og dokumenteres så langt det er mulig. Tiltak som er mangelfullt utredet og dokumentert vil normalt ikke bli foreslått ført til profilbehandling.

I tilfeller der det ikke har latt seg gjøre å foreta en tilfredsstillende utredning av satsingsforslagene kan imidlertid Finansdepartementet, etter en særskilt vurdering, godta at departementet kommer tilbake på et senere tidspunkt med supplerende informasjon. Dette må i så fall skje senest samtidig med innsendelsen av rammedisponeringsforslaget. Når forslaget sendes inn 26. januar må det komme klart fram hvilke utredninger som vil bli foretatt.

Mindre forslag om nye tiltak må hvert departement selv eventuelt innarbeide under fordelingen av den departementsrammen som fastsettes av Regjeringen.

Det er avgjørende for den samlede budsjettbehandlingen at eventuelle satsinger i sektormeldinger tilpasses prioriteringene og timeplanen for den ordinære budsjettprosessen, og at det i slike meldinger ikke legges føringer på skatte- og avgiftsopplegget.

4. FORSLAG OM IGANGSETTING AV NYE BYGG

Rutinene for behandling av forslag om igangsetting av nye bygg avhenger av om byggeprosjektene er innenfor eller utenfor husleieordningen, og om departementene ber om full eller delvis husleiekompensasjon.

i) Byggeprosjekter innenfor husleieordningen der departementene dekker husleie innenfor uendrede budsjetttrammer

Ved konsekvensjusteringen av kap. 2445 Statsbygg, post 32 Igangsetting av kurantprosjekter, gjøres det et anslag over behovet for startbevilgninger til nye prosjekter (nybygg, rehabilitering) som skal inngå i husleieordningen, og der departementene vil dekke alle leieutgifter innenfor uendret budsjetttramme. Anslaget utarbeides av Fornyings- og administrasjonsdepartementet og kan eventuelt justeres til budsjettkonferansen i august. For å sikre kontroll med bevilgningsbehovet i senere budsjettår bør bevilgningen i det første budsjettåret utgjøre minst om lag 10 pst. av samlet kostnadsramme. Det understrekes at det ikke gis husleiekompensasjon for denne typen prosjekter.

Når det gjelder igangsetting av slike byggeprosjekter er det ikke et krav om at egen kostnadsramme skal fremlegges for Stortinget. I de tilfeller der prosjektets kostnadsramme beløper seg til over 100 mill. kroner eller der prosjektet har spesiell politisk interesse, uavhengig av kostnadsramme, skal imidlertid forslag til kostnadsramme forelegges Finansdepartementet for godkjenning i god tid før prosjektet planlegges igangsatt.

ii) Byggeprosjekter innenfor husleieordningen der departementene ber om full eller delvis husleiekompensasjon og byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Forslag om investeringsmidler til bygg innenfor husleieordningen der departementene ber om hel eller delvis husleiekompensasjon må fremmes som satsingsforslag av vedkommende departement. Det samme gjelder bygg utenfor husleieordningen dersom utgiftene ikke dekkes innenfor departementets budsjetttramme. Slike bygg må alltid være kostnadsberegnet tilfredsstillende for å kunne bli vurdert mot profilpotten. I likhet med øvrige satsingsforslag, må forslag om igangsetting av nye byggeprosjekter fremmes til Regjeringens første budsjettkonferanse. Prosjektets kostnadsramme bør være godkjent av Finansdepartementet i god tid før budsjettkonferansen i mars.

Finansdepartementet minner om at investeringsprosjekter med antatt kostnad over 500 mill. kroner, herunder byggesaker, må ha gjennomgått ekstern kvalitetssikring (KS1 og KS2) før forslag til kostnadsramme og startbevilgning legges frem for Stortinget. For at det skal bli tilstrekkelig tid til slik kvalitetssikring og den oppfølgende saksbehandlingen mellom departementene, må kvalitetssikringen av styringsunderlag og kostnadsoverslag (KS2) igangsettes innen 1. mars 2009, og for kompliserte prosjekter innen 1. februar. Spørsmålet om eventuell husleiekompensasjon avgjøres samtidig med spørsmålet om tildeling av investeringsmidler fra profiltotten. Det presiseres at husleie som hovedregel skal dekkes innenfor uendrede budsjetttrammer.

For øvrig gjelder de samme krav til dokumentasjon som for andre satsingsforslag, jf. avsnitt 3 foran.

5. ENDRINGER I BUDSJETTFORSLAG TIL KOMMUNESEKTOREN

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet gjør oppmerksom på at endring av bevilgninger til kommunesektoren alltid må tas opp med både Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Forslag om endringer skal tas opp med Kommunal- og regionaldepartementet før innspill til marskonferansen oversendes Finansdepartementet. Bakgrunnen er at bevilgninger til kommunesektoren inngår når Regjeringen fastsetter mål for vekst i kommunesektorens samlede inntekter.

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet viser til konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren om kommuneopplegget i statsbudsjettet. Ordningen innebærer at tiltak, regelendringer mv. som har økonomiske og/eller styringsmessige konsekvenser av betydning for kommunesektoren, skal tas opp i konsultasjons-sammenheng. Dette gjelder imidlertid ikke saker som er unntatt offentlighet, eller som ikke er tilstrekkelig forankret i Regjeringen. Departementene kan drøfte hvilke saker som skal tas opp i konsultasjons-sammenheng med Kommunal- og regionaldepartementet, som leder sekretariatet for ordningen. Fra og med arbeidet med statsbudsjettet for 2007 er det etablert nye rutiner for involvering av KS i kostnadsberegninger av statlige reformer i kommunesektoren. Opplysninger om rutiner for konsultasjonsordningen og for involvering av KS i kostnadsberegninger gis i egen veileder fra Kommunal- og regionaldepartementet og på Kommunal- og regionaldepartementets hjemmesider på regjeringen.no under tema/kommune/konsultasjoner mellom staten og kommunesektoren.

Hvert departement må i tilknytning til budsjettkonferansen i mars redegjøre for planlagte forslag som berører kommunesektoren i 2010. I det følgende blir det etter samråd med Kommunal- og regionaldepartementet, pekt på enkelte punkter det er viktig å være oppmerksom på når det gjelder forslag som berører kommunesektoren.

5.1 Øremerkede tilskudd og kommunal medfinansiering av tiltak (egenandeler)

Av hensyn til kommunenes og fylkeskommunenes muligheter for å foreta en helhetlig vurdering av ressursfordelingen til ulike formål, må omfanget av særskilte øremerkede tilskudd vurderes kritisk. Øremerkede tilskudd skal bare benyttes som finansiering av utvalgte, høyt prioriterte tjenester som er i en oppstartsfase, eller i forbindelse med tjenester som bare noen få kommuner har ansvaret for. Eventuelle forslag fra departementene om opprettelse av et øremerket tilskudd skal ledsages av:

- en begrunnelse for hvorfor det ikke er tilstrekkelig å kanalisere midlene gjennom inntektssystemet

- nærmere informasjon om hvordan tilskuddsordningen er tenkt utformet, herunder om tilskuddet skal utbetales etterskuddsvis
- en konkret etterprøvbar målsetting for tilskuddet og konkrete resultatkriterier som skal danne grunnlag for rapportering
- forslag til tidspunkt for når tilskuddet skal vurderes på nytt og eventuelt fases ut eller legges inn i inntektssystemet.

Opplysningene om konkrete etterprøvbare målsettinger og resultatkriterier, og forslag til tidspunkt for når tilskuddet skal vurderes på nytt, skal fremgå av materialet til budsjettkonferansen i mars.

Beregning av kommunale egenandeler

Kostnadene ved satsingsforslag, regelendringer e.l. dekkes vanligvis ikke fullt ut av et øremerket tilskudd. Dersom en endring eller et nytt tiltak vil medføre krav om kommunal medfinansiering (egenandel), må størrelsen av egenandelen beregnes. Slike beregninger forutsettes gjort av departementet. Det skal beregnes eventuell kommunal eller fylkeskommunal egenandel ved:

- reformer og satsingsforlag på nye og eksisterende 60-poster
- regelverksendringer (nye lover, forskrifter etc.)
- endringer av oppgavefordelingen.

Disse beregningene må tas inn i konsekvensutredningen til Regjeringens første konferanse om statsbudsjettet for 2010, jf. omtale i avsnitt 3.

Virkingen for eventuelle kommunale egenandeler må også beregnes i tilfeller der konsekvensjusteringen av en 60-post viser endringer av betydning.

Gebyrfinansiering, brukerbetaling

Dersom satsingsforslag, nye tiltak e.l. forutsetter endring i gebyrfinansiering eller annen egenbetaling fra brukere, må omfanget av dette beregnes. Det må også vurderes om kommunene/fylkeskommunene har en reell politisk mulighet til å gebyrfinansiere tiltaket.

5.2 60-poster er unntatt fra departementenes omdisponeringsadgang

60-postene er unntatt fra departementenes frie omdisponeringsadgang. Dette er nødvendig fordi 60-postene inngår i de samlede inntekter for kommunesektoren. Det vil likevel være adgang for departementene til å ta opp med Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet spørsmålet om å flytte beløp fra 60-poster til andre postgrupper. Det må i så tilfelle fremmes forslag til omdisponering for Kommunal- og regionaldepartementet før det forelegges Finansdepartementet.

5.3 Forsøk med oppgavedifferensiering

Spørsmål om konsekvensjustering av forsøk som kun berører Kommunal- og regionaldepartementets rammetilskudd (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd og kap. 572, post 60 Innbyggertilskudd) avklares bilateralt mellom Kommunal- og regionaldepartementet og berørte departement før forslag sendes til Finansdepartementet.

Nærmere om konsekvensjustering av forsøkene a) Oppland fylkeskommunes ”Fritt fram” – forsøk med utviklingsmidler (kap. 551, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune) og b) Oslo kommune – forsøk med arbeidsmarkedstiltak (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd).

I konsekvensjusteringen trekkes midler som inngår i forsøkene helt ut. Dvs. at midlene som inngår i forsøkene skal legges på de tilskuddsordningene som inngår i forsøkene (moderpost) ved konsekvensjusteringen (kap. 551, post 64 settes i konsekvensjustert budsjett i 0 og kap. 571, post 60 trekkes for midlene som inngår i forsøk med arbeidsmarkedstiltak). Dette er departementenes ansvar. 2009 er siste år med disse forsøkene, slik at det for 2010-budsjettet ikke vil være aktuelt senere i budsjettprosessen å overføre midler fra moderpost til forsøkspost.

5.4 Forvaltningsreformen

Prinsippet om at ressurser følger oppgaver skal ligge til grunn for overføring av oppgaver til fylkeskommunene. Økte utgifter som følge av forvaltningsreformen skal dekkes innenfor eksisterende budsjetttrammer eller fremmes som satsingsforslag i den ordinære budsjettprosessen. Departementene skal selv sørge for at reformen blir håndtert i budsjettsammenheng på eget område, herunder fremme evt. nødvendige satsingsforslag. Det bes om at departementet tar opp forslag om endringer med Kommunal- og regionaldepartementet før innspill til marskonferansen oversendes Finansdepartementet.

6. GEBYRER OG SEKTORAVGIFTER

Finansdepartementet viser til retningslinjer gitt i vårt rundskriv R-112/2006 om hvordan nye gebyrer og sektoravgiftsordninger skal utformes og i rundskriv R-4/2006 om tilpasning av eksisterende ordninger til kravene i R-112/2006. I de tre siste statsbudsjettene har Regjeringen fulgt opp retningslinjene, bl.a. ved betydelige reduksjoner i tidligere overprisede gebyrer.

Finansdepartementet vil også i forbindelse med statsbudsjettet for 2010 invitere departementene til å foreslå reduksjon av overprisede gebyrer eller sektoravgifter til eller ned mot kostnadsriktig nivå. Slike forslag vil bli vurdert i sammenheng med Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg. Alle forslag om å endre satsene for eksisterende gebyrer og sektoravgifter eller innføre nye gebyrer eller sektoravgifter må fremmes sammen med innsendelsen av nye, større satsingsforslag for 2010.

En konsekvens av de nye retningslinjene er at gebyrer og sektoravgifter skal føres på separate poster i statsbudsjettet. Dette kan medføre behov for å gjøre om et gebyr til sektoravgift, splitte opp poster som i dag inneholder både gebyrer og sektoravgifter mv. Finansdepartementet ber om at departementene fremmer slike mer tekniske forslag som en del av konsekvensjusteringsforslaget for 2010.

Gebyrinntekter som er betaling for konkrete statlige myndighetshandlinger bør ikke budsjetteres på samme poster som inntekter fra overtredelsesgebyrer, forsinkelsesgebyrer eller andre "gebyrer" av pønalt karakter. Gebyrer som skal dekke kostnadene ved konkrete statlige myndighetshandlinger skal føres opp i statsbudsjettet på inntektspostene 1-29, jf. Finansdepartementets rundskriv R-101 om statens kontoplan. Inntekter av pønalt karakter skal føres på postene 85-89, jf. pkt. 4.6 i Finansdepartementets rundskriv R-3/2006 Hovedbudsjettsskriv for 2007. Departementene bes fremme eventuelle forslag om endringer for å følge opp ovennevnte som en del av konsekvensjusteringsforslaget for 2010.

7. SPESIFIKASJON AV DRIFTSPOSTENE FOR 2009-BUDSJETTET

For å kunne foreta en tilfredsstillende fordeling av lønnsoppgjøret for statsansatte våren 2009, er det nødvendig å vite hvordan departementene vil fordele driftsutgiftene på post 01 i saldert budsjett 2009 på underpost 1 for lønn og godtgjørelser og underpost 2 for kjøp av varer og tjenester. Finansdepartementet ber derfor om at departementene sender en egen oversikt over hvordan 01-postene i saldert budsjett 2009 skal fordeles på underpost 1 og underpost 2.

Fristen for denne rapporteringen er 7. januar 2009.

8. PRISOMREGNING

De departementsvise rammene som fastsettes under den første budsjettkonferansen om 2010-budsjettet er i 2009-prisnivå. Omregning til 2010-prisnivå vil på vanlig måte bli foretatt etter konferansen. Resultatet av prisomregningen blir meddelt i departementenes rammebrev.

Forslag til nye satsinger inngår ikke i disse rammene, og satsingsforslagene inngår heller ikke i prisomregningen. Forslag til nye satsinger skal derfor fremmes i 2010-kroner.

9. FORELØPIG TIDSPLAN FOR 2010-BUDSJETTET

Rammefordelingskonferansen:

Frist for innlevering av post 01 i 2009-budsjettet fordelt på lønn og kjøp av varer og tjenester	7. januar
Frist for innlevering av materiale til konsekvensjusteringen	12. januar
Frist for innmelding av satsingsforslag	26. januar
<i>Regjeringens første budsjettkonferanse om 2010-budsjettet</i>	<i>8.-10. mars</i>
Utsending av Hovedbudsjettsskriv	20. mars

Sluttprioritering av budsjettet – august:

Innlevering av rammefordelingsforslaget	Ultimo juli
<i>Regjeringens andre budsjettkonferanse</i>	<i>25.-26. august</i>

Fagproposisjonene i statsråd	Medio september
Gul bok i statsråd	Medio september

Med hilsen

Espen Aasen e.f.
avdelingsdirektør

Ingvild Melvær Hanssen
rådgiver

Vedlegg 1

Tekniske direktiver til Konsekvensjusteringen

Konsekvensjusteringen kan enten leveres elektronisk via Budkom, som nå er tilgjengelig for alle Departementer, eller på annet lagringsmedium. Meldingstypen er "Konsekvensjustering". Ved behov for brukerstøtte, ta kontakt med DSS Brukerstøtte BUDMOD.

Tabeller

Konsekvensjusterte beløp for 2010 føres som tidligere opp på eget ark med angivelse av kapittel, post og beløp i tusen 2009-kroner, men slik at bare endring i forhold til saldert budsjett 2009 skal angis. Poster som skal videreføres med samme nominelle beløp som i 2009, skal dermed ikke føres opp. Dette vil blant annet gjelde flesteparten av driftspostene 01-24 og en rekke overføringsposter. Poster som viser økning føres opp uten fortegn, mens poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn (-). Merk spesielt at dersom det ikke skal føres opp beløp i 2010 og påfølgende år, noteres konsekvensjusteringen teknisk ved å føre opp beløpet fra saldert budsjett for 2009 med negativt fortegn i alle kolonnene.

Eksempel på tabell:

År	Fdepnr	Omrnr	Katnr	Kap	Post	Upost	2010	2011	2012	2013
2010	16	00	30	0020	1	1	482	0	0	0
2010	16	23	10	1600	1	2	0	500	-500	0

- Tallene som skal føres opp i kolonnene for 2010, 2011, 2012, 2013 er endring i tusen kroner i forhold til saldert budsjett 2009
- Poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn ("-") plasseres foran tallet)

Selv om bevilgningsforslagene når de fremmes for Stortinget, er slått sammen til en felles driftspost, må departementene spesifisere lønnsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tjenester på underposter i Regjeringens interne budsjettarbeid. Dette er nødvendig for å kunne foreta en korrekt prisomregning av budsjetttrammene. Under driftsutgifter post 01er underpost 1 Lønn og godtgjørelser og underpost 2 Varer og tjenester. Alle 24-poster spesifiseres også på underpost.

Alle andre poster skal ikke splittes opp på underpost.

Spørsmål rettes til Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07).

Tekstkommentarer:

Tekstkommentarene skal redegjøre for alle relevante prognoseforutsetninger, og kort dokumentere hvordan beregningene er foretatt. Dette gjelder også innrapporterte tall fra 2011 til 2013. Plantall medtas i den utstrekning de reelt sett belyser budsjettutviklingen på en nyttig og pålitelig måte. Omtalen sendes inn i papirversjon til Finansdepartementet. Teksten skal i tillegg leveres på et elektronisk medium eller via Dockom. Filen skal kalles KON10fag.doc (der "KON" står for Konsekvensjustert budsjett, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Satsingsforslag

Omtalen av satsingsforslagene sendes inn i papirversjon til Finansdepartementet. I tillegg sendes kopi av forslag som berører kommunesektoren til Kommunal- og regionaldepartementet v/Kommunalavdelingen og forslag som gjelder forskning og utvikling (FoU) til Kunnskapsdepartementet v/Forskningsavdelingen. Teksten skal også leveres på elektronisk medium eller via Dockom. Filen skal kalles SAT10fag.doc. (der "SAT" står for satsingsforslag, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Det skal utarbeides en tabell som viser en samlet oversikt over alle satsingsforslagene i tusen 2010-kroner fra hvert departement. Tabellen skal inneholde informasjon om:

- Hvilket formål forslaget gjelder.
- Hvordan satsingsforslagene fordeler seg på kapittel og post.
- Bevilgning i saldert budsjett 2009 for de aktuelle postene.
- Budsjettkonsekvensen i 2010 som følger av satsingsforslaget.
- Flerårige budsjettkonsekvenser for årene 2011 – 2013. Dersom det er mulig kan det oppgis flerårige konsekvenser på kapittel- og postnivå, men dette er ikke et krav. Oversikten over flerårige konsekvenser skal imidlertid dekke alle satsingsforslagene i sum.

Dersom det er grunnlag for å gruppere satsingsforslagene i enkelte satsingsformål (for eksempel nordområdetiltak, tiltak for forskning, distrikts- og regionaltiltak mv.) bes det om at dette fremkommer av tabellen slik at alle endringer på kapittel- og postnivå som gjelder samme satsingsforslag/område står samlet. Det bes i så fall om at satsingsforslagene summeres for hvert formålsområde, jf. eksempel 2 i vedlegg 2.

Det er utarbeidet et forslag til mal for tabellen i vedlegg 2 som kan benyttes.

Vedlegg 2

Eksempel 1 - uten gruppering av satsingsformål

Formål	Kap	Post	Saldert budsjett 2009	Satsings- forslag 2010	Flerårige konsekvenser		
					2011	2012	2013
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
TOTALSUM, satsningsforslag							

Eksempel 2 - med gruppering av satsingsformål

Formål	Kap	Post	Saldert budsjett 2009	Satsings- forslag 2010	Flerårige konsekvenser		
					2011	2012	2013
<i>Satsingsformål</i>							
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
Sum satsingsforslag til formålet							
<i>Satsingsformål</i>							
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
Sum satsingsforslag til formålet							
TOTALSUM, satsningsforslag							